

Latweeschu Nwises.

Nr. 45. Zettortdeena 10tâ November 1849.

Leelmahte Greetina.

„Weenas gobdiga seewas wirs irr gan lainigs un tabds dshwo obruteet til ilgi. Weena tiffufe feewa eepreeze fawu wiru un darra, ka tas fawu pilnu muhschu ar meeru pawadda. Weena gobdiga feewa irr krabschua dalka un tohy teem peedallita, kas to Kungu bibstabs. Kaut tas bijis baggats jeb nabbags, tad irr winnam preeziga firds un allaschin tas waigs preezigs. Weena feewa, kas warr fluffu zeest, irr weena Deewa dabwana. Weena launiga feewa irr scheblastiba pabr wiffahm scheblastibahm; un nelahda dabrdilba irr til zeeniga, ka weena gaddiga dwehfele. Itt ka ta faule eefsch ta Kungu augstibahm uslez, tabds irr arridsan tas flaisstums labbas seewas namma krabschunna. Rabdas tabs swezzes, kas us to fwehtu lukturi spihd, tabds irr winna flaisst waigs pastahwigâ wezzumâ.“ (Sibr. 26.)

Pirma nodakta.

Grabsam Walteram pawalsneeki dohd padohmu, ka tam buhs apprezetees.

Lohti jauka semmes gabbala Italias - semme wezds laikds dshwoja kahds waren' baggats grabhs, wahrda Walters. Winnam bij' tahda warra un fpehfs, ka zittureis' Kursemmes leelungeem. Wiffa ta semme winnam peederreja par dsimtu un tee zitti grabhi bij' winna pawalsneeki, ta ka Kursemmes muhsneeki zittureis' sawam leelungam. Grabhs Walters bij' wehl jauns, stiprs un flaisst kungs, naudas un mantas winnam bij' ka pellowas. Zurklast wunsch arri bij' Deewa-bihjigs un taifus kungs, ka wiffi winna appafscheeki winnu lohti mihtoja un zeenija.

Bet, ka ilkattram zilwekam irr sawa waina, ta arri schim labbam fungam bija weena waina. Wunsch ne warreja ceredseht to laulibas-fahrtu;

un prohti tapehz, ka wunsch daudfreif' bij' ar sawahm paschahm azzim to redsejis, ka feewa pabr wiru waldoht un wiram jadarroht, ko feewa pawehl. Lai nu winnam arri tahda nelaima ne notiftu, tad wunsch bij' apnehmees, pawiffam bes gaspaschas sawu muhschu nodsihwoht. Bet schi nodohma winna pawalsneekem ne mas ne patikke. Winni labbi gan fapratte, ka, tad winnu Deewa-bihjigs kungs bes mantineekem mirschoht, tad schee dabbuschohht zittu fweeschu kungu, un, warr buht, kahdu negantu plehfonu. Tadeht tee farunnajahs kohpa un apnehmahs sawu mihtu waldineeku luhgt, lai wunsch jel eedohtohs lauliba. Labs pulzinsch fallafjuschees kohpa, tee gohje teescham us pilli un grabhs, tohs eeraudsidams, eefahkumâ fahbihjahs un pee few dohmaja: „Nu, ko tad tee gribbehs? Woi gribbehs manni list nohst?“ — Tomehr apsinadams, ka teem ne kad launu, bet labbu ween darrijis, wunsch itt rahmi teem gahje pretti un mihtligi waizaja, kas teem patihfoht? Us to tad tas zeenigakais no wiffceem stahjahs grabhsam preekscha un fahze ta runnah: „Augsti zeenigs Kungs un Waldineeks! Zuhfu leela scheblastiba un mihlestiba muhs eedrohschinajufe, pee jums nahst un ar jums kahdu wahrdivu runnah. Mums naw wis katram sawada waijadstiba un luhgshana pee Jums, bet mehs wiffi effam atnahkufchi weenas un tabs paschas waijadstibas deht. Wiffas Zuhfu pawehleschanas un wiffi Zuhfu darbi mums par labbu un laimi irr isdemufchees; bet ja Zuh, augstizeenigs Kungs, wehl scho weenigu muhsfu luhgshanu paklaufitu, tad mehs buhtu tee laimigakee laudis pa wiffu scho semmi. Zuh, firdsmihlals Waldineeks, sinnat, ka ta zilweka dshwe sche wirs semmes ahri aissfreen un beidsahs. Tas jaunums un stiprums, kas taggad pee Jums redsams,

ar laifu nosuhd un nemannoht tas nespchzigs wez-
zums peewelkchs klagt. Ir jauns un stips zil-
weks naw drohfschs preeksch nahwes. Ka mums
wisseem jamirft, to gan sinnam, bet to deenu
un stundu, kad tas noriks, mehs ne sinnam.
Zo apzurredami mehs Juhfu Augstibu kuhdsam,
ka Juchs pehz Deewa fwehta likkuma eedohohs
lauliba un to jo drihsal jo labbak isdarritu. Ja
Zums ta patiftu, tad mehs pa wissahm semmes
mallahm preeksch Zums usmeklesim tahdu bruhci,
kas buhs deesgan flaisa, baggata un zeeniga
buhc Zums par gaspaschu. Tad gan schehligs
Deews arri gahdahs, ka no Zums zeltees man-
tineeki, kas pehz Zums tapat gudri un schehligi
ka Juchs, pahr mums un muhsu behrneem
waldihs.

Grahfs wissu to runnu lihds gallam ar ap-
dohmu klausjahs un ta pawalstneeku mihlestiba
un ustizziba winna firdi ta aisgrahbe, ka win-
nam affaras sprahge pa azzim abra. Wehl
kahdu brihtinu kluffu zeetis un apdohmajees,
wisch ta runnaja: „Manni miht draugi! Juchs
man taggad flubbinajeet to darriht, us ko lihds
schim ne mas wehl ne biju dohmajis. Mihtati
es gan buhtu dschwojis tapat neprezzees, jo tad
man daschas libbeles ne buhtu ja bouda, kas
laulibas dschwé gaddahs; bet kas nu warr tahdai
juhfu mihligai luhgfschanai un padohmam pretti
stahweht? Tomehr jums tahs ruhpes ne us-
leeku, preeksch mannis laulatu draugu meklegt,
to ustizzu un atwehlu Deewa wissu-gudrakam
padohmam. Zo wissas leetas, kas mums zilwe-
keem irr rohka, nahc no ta mihta Deewa scheh-
lastibas; wisch irr tas neisfmekkams awohts
wissa labba; tadeht arri sawu laulibas buhschanu,
sawu laimi un dschwibu winnam ween ustizzu.
Wisch atraddihs un peeschkirs mannim tahdu
draugu, kas mannai ziltei un wissai semmei buhs
par fwehtibu un par laimi. Tadeht tad nu jums
to apfohlu, ka es pehz juhfu wehlefschanahs
gribbu eedohtees lauliba un ahtraak, ne ka juhs
to buhfeet zerrejufchi. Bet jums waijag man
apfohliht, ka juhs to, ko Deews man par lau-
latu draugu peeschkirs, un lai ta buhtu no kah-
das kahrtas buhdama, ka juhs to zeenifeet un

usnemfeet par mannu gaspaschu un par juhfu
waldineezi. Zo kas man patift, tas waijag
arri jums patift.“

Pawalstneeki tohti preejadamees, ka grahfs
winnu luhgfschanu peenehme, itt fwehti apweh-
mahs, to jaunu leelmahti ar wissu peenahlamu
gohdu zeenigt, un ne kad kahdu puschplehstu
wahrdinu pretti runnaht, lai ta arri buhtu no
kahdas zilts un dsimmuma bijufe — tas wiss
winneem buhschoht weena alga. — Bet nu
winni arr' ne pazetrigi gaidija, kaut zeenigais
grahfs jel labbi drihs sawu wahrdu peepiditu.

(Zurpliffkam wairak.)

Stohlas-tehweem.

August-mehnescham isetjoht weena fweht-
deena Selgawas Annesdraudsei biju par mah-
zitaja-weetneeku. Toreis arri peenahze drehs-
kambari weens no Kirspheles gohdigeem stohl-
meistereem, uu labbas deenas atdewuschmi mih-
ligi fazzija: „Peenahkchs jums pateizibas
doht, ka juhs arr' effat puhlejuschees muhsu
„Latweescheem par labbu!“ — Es tad dabuju
sinnahc, ka Winneem toreis' prahc stahweja
ta no mannis farakstita un pehrnaja gadda
Selgawa drukkata „Dseedaschanas gram-
matina“, ko Steffenhagen lungs pahrdohd. —
Lai gan preezigs palikku, ka tas gohdawihrs
mannas ruhpes par labbu peeminneja, tad us
weetas tatschu wiss preeks atkal isputteja, lihds
ka stohlmeisters teize: wisch dauds mas no-
mannohc, ka ilgs laiks wehl paeeschoht, kalcit
stohla no schihs grammatas mahzifees, tapehz
ka tur dikti gruhti wahrdi atrohtotees eelscha.
Zawu behdu! — Zo pehz mannam dohmahm
biju wehlejees grammatinu, kas labba buhtu
preeksch muhsu laika stohlahm. — — Un
tafnibu falkohc, ir ta wissai ne ismissohs:
Manna gohdiga kstera — Andreas Felsen —
usdsinnigs dehlis no man jaw pahrlausinahts,
warr ikkattrà laika isdoht leezibu, ka mahzibas
gabbali us saprohtamu wihsj irr falikti kohpa.

Tàpatt arri gan padohsees zitteem, kas taifi-
fees no mannas grahmatinas behrneem dseeda-
schanu eemahziht. Bet luhdsami peenemmat
2 padohmus:

- 1) Wissupapreefsch ja-ismahzabs kromas-
zella pusskähpi (51 un 52). Skohlmeiste-
reem lai prahts ne aprimst, pirms paschi
jam ne warrehs apleezinatees til smalkā
dsirdeschanā (eeflausifchanā), ka winneem
tahs 12 skannas irr sinnamas us mattu.
Kam tahs wehl juhk, no ta laudis fakka,
ka winsch nesmučki (nestaidri) dseedoht.
Tāpehz brihscham paraugat, woi juhs pa
pusskähpijam balsi us augschu lohloht ar
basnizas kreetu ehrgeku kromaszektu pa-
reisi fadeenat. Un
- 2) Dseedaschanas grahmatina gabbaleem
skaidri no galwas ja-lassa. Tas irr saz-
zihts tiklabb behrneem kà arri teem,
kas winnus mahza. Ne atraujatees
tahs sweschas sinnas tamehr galwā groh-
siht, kamehr peewahrefeet. No galwas
lassamas nodaklas irr: 7, 8, 9, 40, 41,
48, 49, 50, 51, 60, 65, 66, 67, 68,
69, 71, 73, 74, 77, 80, 82, 84, 87,
93, 94, 98.

Un ja tikpatt weetahm wehl trubtu klah-
kas sinnas, tad effat tik labbi, atstelleet pah-
pasti juhsu rakstus un ilgi ne buhs, tad sagai-
difeet, kas waijaga. Bet Uwischu-laffitajeem
zittureif' ar scho masu buhschanu wairs ne
nahks preefschā

Baldohnes Schaack.

Oktober - mehnesi 1849.

Mahtes mihlestiba.

(Skattees Nr. 44.)

Septita dseefma.

Nu abbi eefsch' tee gabja tai leelā kappdahršā,
Kur pukkes, stabbi, kohki zaur zaurim seeđeja.
Tee bij' tik bribnischki gan nestaisi, gan skaisi;
Dauds lihki, krophlaini, un zitti smihdri, skaisi.

Tē ihjazintes auga ais glahschu-lohdineem;
Tur rohsites un liljes ar saweem skaisumeem
Tik jauki seeđeja, ka lustes bij' tahs skattihht,
Un behdu-mahtri arr' sirds sakla dshiwib' mattihht.

Zr zittas skaisas pukkes tur dohbēs seeđeja
Tik sarkanas un baltaš, ka kwihteht kwihteja;
Bet zittas skummigi bij' galwas nokabruschas,
Bes wissa skaisuma, un puslibds nowihtuschas.

Tur atkal upju-stabbi bij' pelki redsami,
No kurreem zitti auga gan prischi, lustigi;
Bet zitti nihka tā, ka gleemeschi tshuftschuppahn
Un melli wehschi ween teem lohdoja pa lappahn.

Zr angsta palma-kohki un kuplee obsali,
Un bebrses, egles, preedes, un ehkschki, kaddiki
Zaur zaurim auga tur, nu wahrds if katram bija
Tabde, tabde tam zilwekam dohts, kad to nokristija.

Zo katris kohks un pukke bij' zilwek'-dshiwiba:
Zik pasaulē irr lauschu, tik skahdu kappdahršā.
Un kaut tee dshiwetu, weens Schibnas-femmes gallā,
Un ehtrais Grehnlāndā, woi zittā pasaul's-mallā.

Urr' zittus leelus kohkus tur pohdōs redseja
Saluppuschus un resnus, — tik pohdi nesprahga.
Teem wiffads treknums klahst pa pillam peekrauts bija,
Tas mas to saktoja, un labbumu tik rija.

Zits eepohstehts bij' labbi par saldu-ahbeli;
Bij' angli arri deesgan, bet ruhkti, tabrpaini.
Zits atkal apkohpēts bij' gan mas; bet kas por preeku!
Tas bij' ar angleem pilns, kas derrigi par leeku.

Un zittā trefnā weetā bij' pukke skahdita,
Un wakkardōs un rihtōs pehz stundahm apleeta;
Bet tak pee wissa ta bij' nodilluse dikti, —
Mas, mas tik seeđeja un iskattijahs sikti.

Un atkal leelā subnā bij' zittas pukhtes,
Tahs seeđeja un auga, ka selta-rohsites.
Mei fals teem kaiteja, nedš sausums, flapjums, auka,
Tahs prischi seeđeja tai sebrā kappu-lautā.

Zo kashda bij' scheid dshiwē un dabba zilwekam:
Tahds arri kohks woi pukke bij' kappu-dahršā tam:
Kas brangē un boggats bij', tas kuppeja tur dikti,
Kas mahjsch un nabbadsinsch, tas saktoja tur sikti. —

Ta nostammuse mahte pee wisseem pegahja;
Pee katra likka auši, — sirds wisseem puksteja;
Bet sawu behrninu ne tur ta nemannija,
Kaut leeleem gabbaleem jau staigaj'se ta bija.

Ta tomehr ne-apnikka; bet zik ween warreja
No puff' us pukkes gabja, no kohk' us kohgina,

Un wiffur Klausjahs or gauschu neksunschanu,
Woi nedfirdetu fur ta behrna puksteschanu.

„Zif ilgi dshwa buhschu, tif ilgi staigaschu
Es pa scho dahrsu apfahrt un behrnu wellechu!“ —
La minna nopuhtahs. — „Rad nomirrusche buhschu,
Lad tal pateest es pee sawa behrna klubschu!“ —

(Zurpliffen wairaf.)

Teefas fluddinaschanas.

Amburgas Krohna pagasta teefa zaur scho sinnamu
darra, ka turpatt tai 24ta November to pee Jaun-
Swirloukumuischas peefchirtu leeku arramu semmi
pee Starpes-krohga, no 6 libds 7 puhrawectahm, no
Zurgeem 1850 us trihs gaddeem us arrenti isfoblihs.
Amburgas pagasta teefa, tai 6ta Oktober 1849. 1

(Nr. 878.) Gutmann, teefas wezzakajs.
Brunoweti, teefas srihweris.

No Jaunpilles pagasta teefas tohp wiffi tee, kam
khdas taisnas prassischanas buhtu pee ta nomirruscha
saimneeka Krisch Bulle no Tilliau mahjahm, par ka
atstahntu mantu arrentes un zittu parradu dehl kon-
kurse spreesta, usaizinati, libds 26tu November f. g.
pee schihs teefas peeteiktees, jo wehlah neweenu wairs
ne klausihis. Jaunpille, tai 1ma Oktober 1849. 1

(Z. E.) ††† Kristap Furst, preekschsehdetajs.
(Nr. 174.) E. G. Monkwitz, teefas srihweris.

Wiffi tee, kam khdas taisnas prassischanas buhtu
pee tahs mantas ta libdsschinniga Pommuschas saim-
neeka Zahn Pihrag, par kurra mantu parradu dehl
konkurse spreesta, tohp usaizinati, libds 21mo Dezem-
ber f. g. sawas prassischanas scheid usdoht, un kad
wajjadigs taisni peerahdiht, jo wehlah neweenu wairs
ne klausihis. Pommuschas pagasta teefa, tai 10ta
Oktober 1849. 2

(Nr. 42.) ††† Zahn Tschiffie, teefas wezz.
Lust, teefas srihweris.

Las libdsschinnigs Frank-Seffawas saimneeks Mittel
Kurpneeks no Zibruku-mahjahm irr sawas mahjas sli-
tas namma-turreschanas, plihfeschanas un parradu
deht atderis. Tadehl tohp wiffi un jebkuri parradu-
deweji ta peeminneto Mittel Kurpneeka zaur scho us-
aizinati, pee saudeschanas sawas teefas diru mehne-

schu starpâ, prohti libds 22. Dezember f. g., kas par to
weenigu un isflehgschanas terminu nolikts, ar sawahm
prassischanam un winnu peerahdischanahm scheid pee-
teiktees, jo wehlah winneem muhschigu kluffzueeschanu us-
likts. Frank-Seffawas pagasta teefa, tai 24. Oktober 1849.

(Z. E.) Pagasta wezzakajs Schirmer. 1
(Nr. 136.) Teefas srihw. J. Vorkowski.

No Leel-Behrses pagasta teefas tohp ne tikween wiffi
nesinnami mantineeki ta pee Leel-Behrses pagasta pee-
rakstia bijuscha, nomirruscha Leel-Behrses kutscheera
Janna Makowski, bet arriban wiffi tee, kam khdas
prassischanas pee ta nelaita atstahntas mantas, jeb kas
dohmatu ko prassihit, — tapatt wiffi tee, kas tam ne-
laikim ko parradâ, — zaur scho usaizinati, pee sau-
deschanas sawas teefas libds 9tu Janwar ta nahkama
1850ta gadda, kas par to weenigu un isflehgschanas-
terminu nolikts, sawas prassischanas pee schihs pagasta
teefas peemeldeht, un tee, kas tam nelikim ko par-
radâ, libds tam pascham terminam sawas parradus
pee dubbultas stahpes scheid eemafahit. Leel-Behrses
pagasta teefa, tai 31ma Oktober 1849. 2

(Z. E.) ††† Pagasta wezzakajs J. Prinz.
(Nr. 123.) Teefas srihweris Kas.

Wiffi tee, kam patiktu tahs pee Krohna Miltinu-
muischas pederrigas Muldau-mahjas us klausibu
nemt, tohp no Dohbeles pagasta teefas zaur scho us-
aizinati, talabbad treiju neddetu starpâ, prohti libds
19tu November f. g. pee schihs teefas peeteiktees.
Dohbeles pagasta teefa, tai 29ta Oktober 1849. 2

(Z. E.) Pagasta wezzakajs Brunke.
(Nr. 648.) Teefas srihweris Kas.

Zittas fluddinaschanas.

Trihs krohguß un diwas mohdereschanas warr no
jauneem Jahneem us arrenti dabbuht; un diru mui-
schas usraugi, kas latwiski proht rakstihit, un kam lab-
bas parahdischanas, warr dabbuht weetas; kam pa-
tikschana, lai tadehl peeteizahs Sarkana muischâ (pee
Wenteepils) pee muischas waldischanas. 3

Meijumuischâ pee Zelgawas, irr jauns desalantê,
pee ka wiffadi smalki snapschki, likkeeri un rumê par
lehtu maksu irr dabbujami. 2

W i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernias augitas waldischanas puffes: Hofrath de la Croix.

No. 355.